

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/45/2023
Identifikačné číslo spisu: 1116224805
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1116224805.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu L. F. F., D. XX. M. XXXX, V. C. XXXX/X, Z., zastúpeného advokátskou kanceláriou Podtatranská advokátska kancelária, s.r.o., Družstevná 614/55, Štrba, IČO: 47 234 237, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária BAJO LEGAL, s.r.o., Landererova 8, Bratislava, IČO: 36 860 581, o zaplatenie 27 752,76 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 30Cb/177/2016, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. augusta 2021 č. k. 3Cob/119/2021-285, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovanej o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. omeškania zo sumy 27 752,76 eura od 11. mája 2016 do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovi priznal súd prvej inštancie proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Dôvody pre vydanie rozsudku pre zmeškanie na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 25. októbra 2018, súd prvej inštancie vzhliadol v tom, že žalovanej bolo predvolanie na termín pojednávania na deň 25. októbra 2018 doručené dňa 24. septembra 2018. Žalovaná bola v doručenom predvolaní na pojednávanie poučená o následku nedostavenia sa na pojednávanie vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Žalovaná svoju neúčast' na pojednávaní konanom dňa 25. októbra 2018 ospravedlnila z dôvodu kolízie prebiehajúceho interného auditu zo strany matky Allianz SE, Mníchov s termínom nariadeného pojednávania s tým, že poverený právnik žalovanej je jediná osoba na zastupovanie žalovanej v súdnych konaniach na území Slovenskej republiky, v ktorých je uplatňovaný nárok z výkonu činnosti finančného sprostredkovania obchodných zástupcov. Predmetné ospravedlnenie doručila žalovaná súdu

vo forme e-mailovej správy dňa 23. októbra 2018 a následne doplnila písomne podaním doručeným okresnému súdu dňa 25. októbra 2018. Na predmetnom pojednávaní dňa 25. októbra 2018 žalobca navrhol súdu prvej inštancie, aby rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Na základe uvedených skutočností dospel súd prvej inštancie k záveru, že boli kumulatívne splnené všetky podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa ust. § 274 CSP vrátane návrhu žalobcu na rozhodnutie o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalovaného.

3. Ospravedlnenie neprítomnosti žalovanej súd prvej inštancie neposúdil ako včasné ospravedlnenie, ani také, ktoré by bolo založené na vážnych okolnostiach. Žalovaná ospravedlnenie svojej neprítomnosti na pojednávaní doručila dňa 23. októbra 2018, pričom z jej podania nevyplyvali také konkrétne skutočnosti, z ktorých by súd mohol dovodiť včasnosť jej ospravedlnenia. Predovšetkým však audit prebiehajúci v spoločnosti žalovanej okresný súd nepovažoval za tak vážnu okolnosť, pre ktorú by mal ospravedlniť jej neprítomnosť na pojednávaní. Súd prvej inštancie upozornil, že vážnymi okolnosťami ospravedľujúcimi neprítomnosť žalovanej na pojednávaní, by boli len okolnosti takej intenzity a závažnosti, ktoré znemožňujú žalovanej účasť na pojednávaní z objektívnych dôvodov (choroba, úraz a pod.), nie však okolnosti vyplývajúce z jej organizácie práce.

4. Pozornosť okresný súd upriamil aj na to, že žalovaná existenciu ňou tvrdených okolností, ktorými ospravedľovala svoju neprítomnosť na pojednávaní žiadnym spôsobom nepreukázala. Z uvedeného dôvodu žalovanou tvrdené okolnosti, by podľa názoru súdu prvej inštancie nemohli byť posúdené ako vážne, keď žalovaná v podstate žiadala ospravedlniť jej neúčasť z dôvodu iných pracovných povinností interného charakteru (audit v spoločnosti), teda zo subjektívnych dôvodov, ktoré spočívali v jej organizácii práce. Na doplnenie okresný súd uviedol, že z vlastnej činnosti má vedomosť o tom, že žalovaná spoločnosť zamestnáva niekoľkých právnikov, ktorí zastupujú žalovanú pravidelne v rôznych sporoch a na pojednávaníach, ako osoby poverené svojim zamestnávateľom.

5. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku tak, že žalobe žalobcu vyhovel a o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

6. Proti rozsudku pre zmeškanie podala žalovaná návrh na jeho zrušenie podľa ust. § 277 CSP. O podanom návrhu rozhodol Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 9. marca 2021 č. k. 30Cb/177/2016-213, tak, že návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 25. októbra 2018 sp. zn. 30Cb/177/2016 zamietol.

7. Vychádzajúc z dikcie § 274 CSP bol súd prvej inštancie toho názoru, že súd na pojednávaní po splnení formálnych podmienok obligatórne rozhodne rozsudkom pre zmeškanie tak, ako je navrhnutý v petite žaloby, kedy nevykonáva dokazovanie, ktoré by malo vplyv na merito veci tak, ako v priebehu „riadneho“ konania. Rozsudok pre zmeškanie žalovaného, kontumačný rozsudok, tak podľa súdu prvej inštancie vo všeobecnosti predstavuje procesnú sankciu za pasivitu žalovaného v spore. K posúdeniu procesnej pasivity súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná subjektívne, aj napriek tomu, že mohla, vo veci nekonala, nemala o pojednávanie záujem, a preto bolo na mieste „sankcionovať“ ju rozsudkom pre zmeškanie. Súd prvej inštancie však nevyklúčil situáciu, kedy na strane žalovaného môže dôjsť pred pojednávaním k neočakávanej udalosti objektívneho charakteru, alebo k okolnosti spôsobenej samotným žalovaným, resp. inak zavinenej, v dôsledku ktorej zmešká nariadené pojednávanie, resp. ktoré mu zabráni, aby včas ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní. Dôraz súd prvej inštancie kladol na to, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ v zmysle § 277 ods. 2 CSP nie je právnou normou definovaný, preto je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi, ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní. Ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 277 ods. 2 CSP sú podľa okresného súdu len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane, boli príčinou, prečo sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčasť vopred riadne ospravedlniť, a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedľujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod preto podľa súdu prvej inštancie nie je možné považovať okolnosť, ktorá bola žalovanej, resp. jej

právnemu zástupcovi známa pred pojednávaním, a ktorá jej síce objektívne znemožňovala účasť na nariadenom pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnila. Dôležitosť ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý žalovaná žiadala zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nebolo možné podľa okresného súdu posudzovať bez prihliadnutia na všetky okolnosti prípadu a tiež správanie sa sporovej strany. Aj keď sporová strana uvádza dôvod inak spôsobilý viesť k záveru, že išlo o „ospravedlniteľný dôvod“, nie je súd vždy povinný takýto dôvod akceptovať, a to hlavne bez zohľadnenia širších aspektov konania vo vzájomných súvislostiach. Súd prvej inštancie súčasne zdôraznil, že účelom rozhodnutia podľa § 277 CSP nie je preskúmavanie, či boli splnené všetky podmienky nevyhnutné pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, ale len preukázanie ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania vo veci. Príčina zmeškania pojednávania žalovaným musí mať s ohľadom na povahu, nepredvídateľnosť, závažnosť, rozsah alebo z iných dôvodov aspekt ospravedlniteľnosti.

8. K ostatnej argumentácii žalovanej týkajúcej sa nesprávneho postupu konajúceho súdu, keď rozhodol rozsudkom pre zmeškanie bez toho, aby boli splnené formálne a materiálne podmienky pre takéto rozhodnutie, súd prvej inštancie opätovne uviedol, že v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nie je oprávnený opätovne preskúmať splnenie podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie. S prihliadnutím na uvedené žalovanou uvádzané okolnosti podľa súdu prvej inštancie nepredstavovali dôvod pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

9. Okrem iného súd prvej inštancie upriamil pozornosť na to, že žalovaná v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ani netvrdila, že z ospravedlniteľného dôvodu zmeškala pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, čo je podľa § 277 ods. 2 CSP jediný relevantný dôvod, pre ktorý môže súd v danej veci rozsudok pre zmeškanie zrušiť. Žalovaná podaním doručeným súdu dňa 23. októbra 2018 a písomne doplneným dňa 25. októbra 2018 ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní. Konajúci súd toto ospravedlnenie podľa § 274 písm. b) CSP neuznal a v odôvodnení rozsudku uviedol dôvody neuznania ospravedlnenia neúčasti žalovanej na pojednávaní konanom dňa 25. októbra 2018. Na doplnenie súd prvej inštancie uviedol, že ospravedlnenie neúčasti žalovanej na pojednávaní už bolo súdom v rozsudku pre zmeškanie zo dňa 25. októbra 2018 sp. zn. 30Cb/177/2016 posúdené ako nepodané včas a založené na okolnostiach iných ako vážnych. Civilný sporový poriadok v § 277 zakotvuje možnosť súdu zrušiť rozsudok pre zmeškanie, len ak dodatočne po jeho vydaní, zistí ospravedlniteľný dôvod zmeškania pojednávania, a nie taký dôvod, ktorý bol súdu pred vydaním rozsudku pre zmeškanie už známy, a s ktorým sa už v rámci odôvodnenia rozsudku pre zmeškanie vysporiadal.

10. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neuviedla existenciu žiadneho nového ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania vo veci, pričom návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bol koncipovaný ako nesplnenie podmienok pre vydanie tohto rozsudku, ktorú otázku súd nie je oprávnený preskúmať, pretože Civilný sporový poriadok toto oprávnenie zveruje výlučne odvolaciemu súdu. Po zohľadnení všetkých okolností okresný súd návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol.

11. Vo vzťahu k rozhodnutiu Okresného súdu Poprad zo dňa 30. januára 2019 sp. zn. 11C/137/2016, na ktoré žalovaná poukázala, súd prvej inštancie uviedol, že toto rozhodnutie riešilo inú situáciu, pretože o ospravedlnení sa dozvedel Okresný súd Poprad až po vyhlásení rozsudku, čo následne považoval za dôvod ospravedlniteľný, avšak v predmetnej veci súd o ospravedlnení žalovanej vedomosť mal, ale toto vyhodnotil, ako nepodané včas a nezaložené na vážnych dôvodoch.

12. Na odvolanie žalovanej proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí jej návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením zo dňa 31. augusta 2021 č. k. 3Cob/119/2021-285, ktorým uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 9. marca 2021 č. k. 30Cb/177/2016-213 potvrdil s tým, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

13. Vo vzťahu k obsahu odvolania žalovanej proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol, považoval odvolací za potrebné poukázať na skutočnosť, že odvolanie nespĺňalo obsahové náležitosti návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle ust. § 277 CSP. Žalovaná v podanom odvolaní podľa odvolacieho súdu neuviedla žiadne skutočnosti v zmysle ust. § 277 ods. 2 CSP, ktorými by namietala, že pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku pre zmeškanie, zmeškala z ospravedlniteľného dôvodu. Odvolací súd sa stotožnil s argumentom žalobcu, že podané odvolanie obsahuje len skutkovú a právnu polemiku s postupom a názormi súdu prvej inštancie. Argument žalovanej, že z dôvodu kolízie prebiehajúceho interného auditu zo strany matky Allianz SE, Mníchov s termínom pojednávania s tým, že poverený právnik žalovanej je jediná osoba na zastupovanie žalobcu v súdnych konaniach na území Slovenskej republiky, v ktorých je uplatňovaný nárok z výkonu činnosti finančného sprostredkovania obchodných zástupcov, odvolací súd nevezhladol ako argument založený na vážnych okolnostiach. K odvolacej námietke o bezodkladnej povinnosti súdu informovať žalovanú, či jej podanie akceptuje, odvolací súd upozornil na to, že žalovaná nepožiadala v žiadosti o odročenie pojednávania, len sa ospravedlnila, preto súd nebol podľa odvolacieho súdu povinný podľa § 183 ods. 4 CSP upovedomiť žalovanú, ako posúdil jej žiadosť (dôvody) odročenia pojednávania. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 25. októbra 2018 sp. zn. 30Cb/177/2016, zamietol.

14. Odvolací súd o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Úspešnou sporovou stranou v odvolacom konaní bol žalobca, preto mu odvolací súd voči neúspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

15. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f) CSP).

16. Napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu dovolateľka vytýkala, že neobsahovalo riadne odôvodnenie vo vzťahu k námietkam žalovanej. Dovolateľka zotrvala na tom, že neboli splnené materiálne podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 274 CSP, pretože žalovaná počas konania aktívne namietala, neúplnosť a rozpornosť tvrdení žalobcu, ktoré podľa jej názoru nemali oporu v dôkazoch, ako aj iné okolnosti prípadu. S podstatnými námietkami žalovanej sa tak odvolací súd riadne nevypracoval.

17. Dôraz dovolateľka kladla na to, že žalovaná nežiadala odročiť pojednávanie, na ktorom došlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie súdom prvej inštancie, ale len ospravedlňovala svoju neúčast' na tomto pojednávaní. To znamená, že nemala záujem zmariť nariadené pojednávanie, pretože sa toto mohlo konať v jej neprítomnosti. Uvedená skutočnosť zostala odvolacím súdom bez povšimnutia. Rovnako tomu bolo aj v súvislosti s tým, že predmetné ospravedlnenie žalovaná doručila súdu 2 dni pred konaním pojednávania, kde došlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie. Inými slovami, nešlo o situáciu, že by žalovaná v deň pojednávania ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní. Za relevantné považovala dovolateľka, že sa nejedná o jej povinnosť dostaviť sa na pojednávanie, napriek tomu sa tým odvolací súd nezaoberal.

18. Závažnú procesnú vadu videla dovolateľka v postupe súdu prvej inštancie, ktorý v zmysle § 183 ods. 4 CSP bezodkladne neoznámil žalovanej, ako vyhodnotil dôvody, ktorými ospravedlňovala svoju neúčast' na pojednávaní. Týmto postupom súd prvej inštancie odoprel právo žalovanej byť vopred informovaná o tom, že pojednávanie sa bude konať. Napriek závažnej procesnej vade v postupe súdu prvej inštancie, odvolací súd uvedené procesné pochybenie aproboval. Dovolateľka v tejto súvislosti uviedla, že potom, čo sa súd prvej inštancie dozvedel o ospravedlnení neúčasti žalovanej na pojednávaní mal bezodkladne oznámiť žalovanej, že okolnosti uvádzané v jej žiadosti nepovažuje za natoľko závažné, aby jej neúčast' ospravedlnil. Dovolateľka odmieta záver odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie nebol povinný postupovať podľa § 183 ods. 4 CSP len preto, že žalovaná nežiadala o odročenie pojednávania.

Ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a žiadosť o odročenie pojednávania majú podľa názoru dovolateľky v zásade rovnaký účel v tom, že sporová strana adresuje podanie súdu, že sa nemôže z určitého dôvodu, ktorý nastal, zúčastniť pojednávania. Rozdiel medzi týmito podaniami spočíva len v tom, že pri jednom strana nežiada odročiť pojednávanie a v druhom už áno. Za správne dovolateľka nepovažuje, keď strana žiada o odročenie pojednávania, súd ju informuje o tom, či ňou uvádzaný dôvod odročenia považuje za vážny, alebo nie, čím ju zároveň upozorňuje a chráni pred možnými následkami, zatiaľ čo v prípade, kedy strana len ospravedlňuje svoju neúčasť z nejakého dôvodu už takto nepostupuje. Rozdielny prístup v týchto situáciách podľa dovolateľky nedáva žiadne logické opodstatnenie. Žalovaná nežiadala odročiť pojednávanie, na ktorom došlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie súdom prvej inštancie, ale len ospravedlňovala svoju neúčasť na tomto pojednávaní. To znamená, že nemala záujem zmarit' nariadené pojednávanie, pojednávanie sa mohlo konať v jej neprítomnosti a okresný súd mohol vecne posúdiť písomné námietky žalovanej.

19. Porušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia dovolateľka videla v tom, že v uznesení Okresného súdu Poprad zo dňa 30. januára 2019 sp. zn. 11C/137/2016, bol rovnaký dôvod neúčasti na pojednávaní (prebiehajúci audit) posúdený ako dôvod ospravedlňujúci neúčasť žalovanej na pojednávaní, teda bol posúdený odlišne, ako tomu bolo v tomto konaní.

20. Súčasťou dovolania bol aj návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia podľa ust. § 444 ods. 1 CSP, kedy ako dôvody hodné osobitného zreteľa dovolateľka uviedla predpoklad úspešnosti dovolania a existenciu hrozby vzniku nenapraviteľnej, alebo ťažko napraviteľnej ujmy.

21. V závere dovolateľka navrhla dovolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu s uznesením okresného súdu, ktorým zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, aby žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

22. K dovolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý nepovažuje dovolanie žalovanej za dôvodné a prípustné, a preto ho navrhol odmietnuť. Vo vzťahu k dovolacej argumentácii ohľadom nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu žalobca poukázal na znenie ust. § 275 CSP, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie rozsudku pre zmeškanie obsahuje stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod jeho vydania. Inými slovami, rozsudok pre zmeškanie obsahuje len stručné odôvodnenie. Dôraz žalobca kládol na skutočnosť, že žalovaná sa do 25. októbra 2018 k vyjadreniu žalobcu zo dňa 24. augusta 2018 nevyjadrila a na pojednávanie sa nedostavila. Namiesto toho sa tesne pred pojednávaním, dňa 23. októbra 2018 žalovaná ospravedlnila z účasti na pojednávaní dňa 25. októbra 2018, o ktorom vedela od 21. septembra 2018. Podľa žalobcu boli podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie splnené. K procesnej aktivite žalovanej žalobca uviedol, že žalovaná sa do rozhodnutia súdu prvej inštancie vyjadrila len k žalobe, a to v odpore proti platobnému rozkazu. Inak sa už vo veci nevyjadrila a nedostavila sa na už druhé pojednávanie po sebe. Vyjadrenie sa k žalobe nie je podľa názoru žalobcu procesnou aktivitou, pre ktorú by súd nemohol vydať rozsudok pre zmeškanie podľa ust. § 274 CSP.

23. Žalobca vyjadril nesúhlas s argumentáciou žalovanej ohľadom existencie vady zmätočnosti v konaní pred odvolacím súdom. Ohľadom návrhu žalovanej na odklad vykonateľnosti žalobca uviedol, že mu nie je možné vyhovieť, pretože sa nejedná o rozhodnutie na plnenie a žalovanou uvádzané dôvody hodné osobitného zreteľa tvrdené žalovanou v skutočnosti nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, ale len želaním úspešného vybavenia dovolania súdom a bežným znížením majetku žalovanej o pomerne malú časť.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP.

25. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

26. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu, ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

27. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo, ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Podľa § 428 CSP, dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

29. Podľa § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

30. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu potvrdzujúce uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietnutý.

31. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu vzhľadom na dovolateľku v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, keď sa tento nevysporiadal so splnením materiálnej podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie spočívajúcej v procesnej aktivite žalovanej, ktorá produkovala tvrdenia spolu s dôkazmi. Za vadu zmätočnosti považovala žalovaná aj to, že dôvod ospravedlnenia neúčasti žalovanej na nariadenom pojednávaní konajúce súdy neakceptovali, a preto mala byť žalovaná o tom upovedomená podľa ust. § 183 ods. 4 CSP, aj keď v rámci svojho ospravedlnenia nenavrholo odročenie pojednávania. Pod dovolací dôvod § 420 písm. f) CSP dovolateľka subsumovala aj postup odvolacieho súdu, ktorým schválil formalistický postup súdu prvej inštancie pri posúdení splnenia podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, čím bolo právo žalovanej zúčastniť sa nariadeného pojednávania vyhodnotené ako jej povinnosť spojená so sankciou spočívajúcou vo vydaní rozsudku pre zmeškanie.

32. Podľa ust. § 274 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak

a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

33. Podľa ust. § 277 CSP, ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

34. Dovolací súd považoval za potrebné upozorniť, že podľa ust. § 277 ods. 2 CSP je súd oprávnený zaoberať sa výlučne argumentáciou týkajúcou sa zmeškania pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu. To znamená, že predmetom konania o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nemôže byť (ne)spĺnenie formálnych a materiálnych podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. S prihliadnutím na uvedené sa dovolací súd zaoberal výlučne tým, či dôvod pre zmeškanie pojednávania bol dôvodom ospravedlniteľným.

35. Z obsahu dovolania dovolací súd nezistil relevantnú argumentáciu žalovanej týkajúcu sa ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Podstatu dovolania naopak dovolateľka oprela o nesplnenie podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, konkrétne materiálnej podmienky, ktorá sa týka procesnej aktivity sporovej strany, v neprospech ktorej bol rozsudok pre zmeškanie vydaný. Uvedenú argumentáciu dovolací súd nepovažuje za relevantnú v prípade, ak je napadnutým uznesenie odvolacieho súdu, ktorým došlo k potvrdeniu uznesenia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

36. Z dovolania žalovanej je zrejmé, že napadla uznesenie odvolacieho súdu z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, preto považuje dovolací súd za účelné poukázať najprv na odôvodnenie uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým tento návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol. Súd prvej inštancie skonštatoval, že za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá bola žalovanej, resp. jej právnomu zástupcovi známa pred pojednávaním, a ktorá jej síce objektívne znemožňovala účasť na nariadenom pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnila. Dôležitosť ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý žalovaná žiadala zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nebolo možné podľa okresného súdu posudzovať bez prihliadnutia na všetky okolnosti prípadu a tiež správanie sa sporovej strany. Aj keď sporová strana uvádza dôvod inak spôsobilý viesť k záveru, že išlo o „ospravedlniteľný dôvod“, podľa názoru súdu prvej inštancie súd nie je vo všeobecnosti vždy povinný takýto dôvod akceptovať, a to hlavne bez zohľadnenia širších aspektov konania vo vzájomných súvislostiach. Príčina zmeškania pojednávania žalovaným musí mať s ohľadom na povahu, nepredvídateľnosť, závažnosť, rozsah alebo z iných dôvodov aspekt ospravedlniteľnosti.

37. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalovaná v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ani netvrdila, že z ospravedlniteľného dôvodu zmeškala pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Konajúci súd ospravedlnenie žalovanej (doručené súdu dňa 23. októbra 2018 a písomne doplnené 25. októbra 2018) podľa § 274 písm. b) CSP neuznal a v odôvodnení rozsudku uviedol dôvody neuznania ospravedlnenia neúčasti žalovanej na pojednávaní konanom 25. októbra 2018. Civilný sporový poriadok v § 277 zakotvuje možnosť súdu zrušiť rozsudok pre zmeškanie, len ak dodatočne po jeho vydaní, zistí ospravedlniteľný dôvod zmeškania pojednávania, a nie taký dôvod, ktorý bol súdu pred vydaním rozsudku pre zmeškanie už známy, a s ktorým sa už v rámci odôvodnenia rozsudku pre zmeškanie vysporiadal.

38. S posúdením ospravedlniteľnosti dôvodu uvádzaného žalovanou sa zaoberal súd prvej inštancie už v samotnom rozsudku pre zmeškanie, toto neposúdil ako včasné ospravedlnenie, ani také, ktoré by bolo založené na vážnych okolnostiach. Napriek tomu, že žalovaná doručila ospravedlnenie svojej neúčasti okresnému súdu dňa 23. októbra 2018, nevyplývali z neho také konkrétne skutočnosti, z ktorých by súd mohol dovodiť včasnosť jeho ospravedlnenia. Audit prebiehajúci v spoločnosti žalovanej podľa súdu prvej inštancie nepredstavoval vážnu okolnosť, pre ktorú by mal ospravedlniť jeho neprítomnosť na pojednávaní.

39. Odvolací súd v súvislosti s odvolaním žalovanej proti zamietnutiu návrhu na zrušenie rozsudku pre

zmeškanie nepovažoval obsahové náležitosti takéhoto návrhu v zmysle ust. § 277 ods. 2 CSP za splnené. Odvolací súd v napadnutom uznesení vychádzal z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol, ale aj z odôvodnenia rozsudku pre zmeškanie. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd argument žalovanej (prebiehajúci interný audit) nevyhodnotil ako argument založený na vážnych okolnostiach. K odvolacej námietke o povinnosti súdu bezodkladne informovať žalovanú, či jej ospravedlnenie akceptuje, odvolací súd upozornil na to, že žalovaná vo svojom podaní nepožiadala o odročenie pojednávania, len sa ospravedlnila, preto súd nebol povinný podľa § 183 ods. 4 CSP, upovedomiť žalovanú, ako posúdil dôvod jej ospravedlnenia, hlavne keď tento dôvod ospravedlnenia nebol zo strany žalovanej preukázaný ani zdokladovaný (ani dodatočne, po vydaní rozsudku pre zmeškanie).

40. V súvislosti s odvolaním žalovanej podaným proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým jej návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol, odvolací súd skonštatoval, že žalovaná v ňom vôbec neuviedla ospravedlniteľný dôvod, ktorý by súd mal posúdiť pri rozhodovaní o zrušení rozsudku pre zmeškanie ako ospravedlniteľný. Odvolací súd bol toho názoru, že podané odvolanie obsahovalo len skutkovú a právnu polemiku s postupom a názormi súdu prvej inštancie.

41. Keďže odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil, dovolací súd považuje odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie za dostatočné, a teda žalovanou vznesenú dovoláciu námietku ohľadom nedostatočného odôvodnenia za nedôvodnú.

42. Dovolací súd konštatuje, že za daných okolností žalovaná síce dva dni pred konaním nariadeného pojednávania ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní, ale dôvodom spočívajúcim v kolízii prebiehajúceho interného auditu a jediným právnikom povereným na zastupovanie žalovanej v sporoch týkajúcich sa výkonu činnosti finančného sprostredkovania obchodných zástupcov, ktorý tak súd prvej inštancie, ako ani odvolací súd nevyhodnotili za závažný. Napriek posúdeniu dôvodu uvádzaného žalovanou konajúcimi súdmi ako bez požadovanej závažnosti, pozornosti dovolacieho súdu neuniklo, že tento dôvod nebol žalovanou žiadnym spôsobom zdokladovaný, resp. preukázaný, a to ani dodatočne. Súčasne dovolateľka neuviedla, ani žiadny iný dôvod svojej neúčasti na pojednávaní, ktorý bolo možné posúdiť ako dôvod ospravedlniteľný.

43. Vo vzťahu k argumentácii dovolateľky ohľadom povinnosti súdu informovať žalovanú o tom, ako posúdil jej ospravedlnenie, rovnako ako tomu je v prípade žiadosti o odročenie pojednávania dovolací súd uvádza nasledovné.

44. Podľa ust. § 183 ods. 3 CSP, strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať. Ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania (§ 183 ods. 4 CSP).

45. Na tomto mieste dovolací súd považuje za potrebné poukázať na odlišnosť inštitútu „žiadost' o odročenia pojednávania" oproti „ospravedlneniu neúčasti na pojednávaní". Predovšetkým je treba zdôrazniť, že pri využití žiadosti o odročenie pojednávania má strana sporu záujem na tom, aby sa pojednávania zúčastnila, ale určité dôvody alebo okolnosti jej v tom bránia. Naopak pri ospravedlnení účasti strany sporu na pojednávaní bez toho, aby bola súčasťou aj žiadost' o odročenie pojednávania, možno predpokladať, že strana sporu nemá záujem sa pojednávania zúčastniť a súhlasí s tým, aby sa pojednávalo v jej neprítomnosti (ako tomu bolo aj v tomto prípade, čo potvrdila aj sama žalovaná v podanom dovolaní).

46. Posúdenie toho, či sa jedná o dôležité dôvody pre odročenie pojednávania uvádzané stranou sporu, patrí do výlučnej kompetencie súdu, ktorý pojednávanie vytýčil. Pri žiadosti o odročenie pojednávania

zákon súdu obligatórne ukladá povinnosť informovať stranu sporu, že dôvod, pre ktorý žiada pojednávanie odročiť, nie je dôležitý, pretože strana má záujem sa pojednávania zúčastniť. Keďže pri ospravedlnení sa z pojednávania strana sporu nemá záujem zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní, zákonodarca nestanovil súdu povinnosť informovať dotknutú stranu sporu o tom, ako jej dôvody ospravedlnenia posúdil. S prihliadnutím na uvedené sa dovolaciemu súdu javí zamieňanie inštitútu „ospravedlnenia účasti na pojednávaní" a inštitútu „žiadosti o odročenie pojednávania" žalovanou ako účelové.

47. S prihliadnutím na argumentáciu žalovanej v dovolaní, ktorá sa vzťahuje predovšetkým na splnenie podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie v zmysle ust. § 274 CSP, a nie dôvodu neúčasti na pojednávaní, ktorý je možné považovať za ospravedlniteľný, dovolací súd uzavrel nedôvodnosť namietanej absencie riadneho odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

48. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej podľa ust. § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná, preto jej dovolanie podľa ust. § 447 písm. c) CSP odmietol.

49. Vzhľadom na to, že dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol, je neopodstatnený návrh dovolateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 3Cob/119/2021 podľa § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. marca 2016 sp. zn. 3Cdo/616/2015).

50. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (ust. § 262 ods. 2 CSP).

51. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok